

Sygn. akt IV Ka 252/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w IV Wydziale Karnym Odwoławczym
w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Mazurek

Sędziowie: SO Agnieszka Bobrowska (ref.)

del. SR Jakub Wiliński

Protokolant: Kamila Michalak

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Anny Paździórko

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 r.

sprawy **D. M.**

oskarżonego z art. 242 § 3 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Goleniowie

z dnia 20 października 2016 r. sygn. II K 484/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w oparciu o przepis art. 4 § 1 kk jako podstawę rozstrzygnięć przywołuje przepisy ustawy Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. D. kwotę 516,60 (pięciuset szesnastu i 60/100) złotych, w tym 96,60 (dziewięćdziesięciu sześciu i 60/100) złotych podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu przed Sądem Okręgowym jako drugą instancją,

IV. zwalnia oskarżonego od zapłaty należnych Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

SSO Agnieszka Bobrowska SSO Dorota Mazurek del. SSR Jakub Wiliński

Sygn. akt IV Ka 252/17

UZASADNIENIE

D. M. został oskarżony o to, że w dniu 1 lipca 2013r. w N. przy ul. (...) w czasie odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Łobzie z dnia 4 lutego 2010r., sygn. II K 677/09 w wymiarze 10 miesięcy, po odwołaniu przez Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 25 czerwca 2013r. sygn. V Kow 2107/13 pr przerwy

w odbywaniu kary pozbawienia wolności udzielonej postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2013r., sygn. V Kow 1134/13 pr na okres 4 miesiące, bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do Zakładu Karnego

w N., w ciągu 3 dni, po upływie terminu wyznaczonego na dzień 27 czerwca 2013r., tj. o czyn z art. 242 § 3 kk.

Sąd Rejonowy w Goleniowie wyrokiem z dnia 20 października 2016r.

w sprawie o sygnaturze akt II K 484/16 oskarżonego D. M. uznał za winnego tego, że w okresie od 22 września 2013r. do 6 stycznia 2014r. korzystając

z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności udzielonej na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2013r., sygn. V Kow 1134/13 pr na okres 4 miesiące do dnia 18 września 2013r. bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do Zakładu Karnego w N. w celu dalszego odbywania kary, tj. popełnienia przestępstwa z art. 242 § 3 kk i za to na podstawie art. 242 § 3 kk wymierzył mu karę 1 miesiąca pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa, w tym od opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego. Wyrok zaskarżył w całości, na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk i art. 438 pkt 3 i 4 kpk zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za postawę wyroku i mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnych ustaleniach dotyczących strony podmiotowej czynu oskarżonego i niesłusznym przyjęciu, że oskarżony działał umyślnie

i świadomie nie stawiał się do zakładu karnego, po upływie okresu udzielonej mu mocą postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2013r., sygn. akt V Kow 1134/13 dalszej przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że działanie oskarżonego nosiło cechy nieumyślności, co

w konsekwencji doprowadziło do niesłusznego skazania oskarżonego,

oraz ewentualnie w przypadku nie podzielenia ww. zarzutu:

2. rażąco niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu poprzez nieprawidłowe zastosowanie zasad i dyrektyw sądowego wymiaru kary i w konsekwencji wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności w rozmiarze 1 miesiąca bez wszechstronnego uwzględnienia istniejących okoliczności łagodzących tj. postawy oskarżonego, który od początku nie negował faktu, że nie powrócił do zakładu karnego po upływie udzielonej mu do dnia 18 września 2013r. przerwy w karze, składał wyjaśnienia stanowiące podstawę ustaleń faktycznych w sprawie, sytuacji rodzinnej, majątkowej, życiowej w tym zdrowotnej oskarżonego.

W oparciu o tak skonstruowane zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od dokonania przypisanego mu przestępstwa, bądź ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

bądź ewentualnie

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary grzywny albo kary ograniczenia wolności albo kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna i nie mogła doprowadzić do postulowanych przez skarżącego rozstrzygnięć. Zainicjowana wywiezionym środkiem odwoławczym kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku doprowadziła jednak do jego zmiany, poprzez doprecyzowanie przepisów Kodeksu karnego, o które oparte są rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, a to wobec zmiany stanu prawnego

w tym zakresie pomiędzy datą czynu, a datami orzekania przez Sąd Rejonowy i Sąd Okręgowy.

Kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku wykazała, że rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd Rejonowy zgromadził materiał dowodowy dający w pełni podstawę do poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych. Ocena zebranych w niniejszej sprawie dowodów, dokonane na jej podstawie ustalenia faktyczne oraz ich uzasadnienie, nie budzą zastrzeżeń Sądu Okręgowego. Rozstrzygnięć tych nie poddaje w wątpliwość także i skarżący.

Obrońca oskarżonego zakwestionował natomiast przedmiotowy wyrok w zakresie dotyczącym strony podmiotowej przypisanego oskarżonemu czynu oraz co do rozstrzygnięcia o karze. Podniesione przez skarżącego zarzuty okazały się jednak chybione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że trafnie Sąd Rejonowy ustalił, że działanie oskarżonego w zakresie dotyczącym niepowrótca przezeń do zakładu karnego po upływie terminu przerwy, wyznaczonego pierwotnie na dzień 18 września 2013r. postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2013r. o jej przedłużeniu (nie zaś w związku z jej odwołaniem postanowieniem z dnia 25 czerwca 2013r.) było świadome i umyślne. D. M. wiedział bowiem, że jego obowiązkiem jest dobrowolny powrót do zakładu karnego po upływie terminu na jaki przerwa została udzielona (który to termin znał – k. 83v.) celem dalszego odbywania kary pozbawienia wolności oraz znał konsekwencje zaniechania powrotu bądź też ukrywania się (został o tym pouczony już w pierwszym postanowieniu o udzieleniu przerwy z dnia 12 marca 2013r.). Pomimo tego oskarżony nie powrócił do zakładu karnego, ani też nie poinformował o swoim miejscu pobytu, czy też przyczynie zaniechania powrotu do jednostki penitencjarnej. Co więcej, jak sam wskazał, przebywał wówczas poza granicami kraju, choć było to niezgodne z powodem, w związku z którym przerwa została mu udzielona

(a przypomnieć należy, że zgodnie z postanowieniem z dnia 12 marca 2013r. była to konieczność opieki nad dzieckiem podczas hospitalizacji jego żony), a następnie przedłużona (powodem czego, zgodnie z postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2013r., było dokończenie prac remontowych w mieszkaniu, jak też wykonanie niezbędnych badań lekarskich przy ustalonym już terminie zgłoszenia do szpitala); niewykorzystanie udzielonej mu przerwy zgodnie z przeznaczeniem skutkowało zresztą jej odwołaniem postanowieniem z dnia 25 czerwca 2013r. Nie istniała zatem żadna przyczyna usprawiedliwiająca jego dłuższy pobyt poza granicami kraju. Wskazać przy tym należy, że twierdzenie oskarżonego o jego pobycie w szpitalu psychiatrycznym na terenie (...) nie znajduje żadnego potwierdzenia, a z przedłożonych przezeń dokumentów wynika, że urazu czaszkowo-mózgowego doznał w sierpniu 2011r., wówczas to, a następnie w 2012r., nie zaś w 2013r. przebywał w szpitalu na terenie (...) (k. 67-68, 76-78). Zresztą i wyjaśnienia oskarżonego są w tym zakresie chwiejne, bowiem początkowo wskazał, że pojechał do (...) w czerwcu 2013r. i tam miał wypadek, by następnie wskazać, że wypadek miał w 2012r., a pobyt w szpitalu w 2013r. powiązał

z zatrzymaniem go przez Policję w związku z jazdą pod wpływem alkoholu i posiadaniem środkiem odurzających (k. 83v.), co nijak się ma do jego rzekomej chęci uzyskania dokumentacji lekarskiej czy pomocy rodzinie i w niczym nie usprawiedliwia jego biernej postawy wobec ciężącego na nim obowiązku powrótca do zakładu karnego. Niewiarygodnym jest także jego twierdzenie, że informował kuratora o planowanym wyjeździe do (...) w związku z potrzebą uzyskania dokumentów i o zgodzie kuratora na ten wyjazd, a to w świetle informacji kuratora o braku takiego zawiadomienia ze strony oskarżonego (k. 98). Niepowrótca przez oskarżonego do zakładu karnego było zatem wynikiem jego świadomej decyzji, nie zaś splotem okoliczności, na które nie miał wpływu, do czego usiłuje przekonać jego obrońca.

Reasumując: konsekwencją prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i poczynienia na tej podstawie trafnych, zdaniem Sądu odwoławczego, ustaleń faktycznych, było prawidłowe przypisanie oskarżonemu sprawstwa w zakresie przestępstwa kwalifikowanego z art. 242 § 3 kk, których znamiona, także w zakresie dotyczącym znamion strony podmiotowej tego występku, D. M. wyczerpał.

Jeśli chodzi o rozstrzygnięcie w zakresie kary obrońca oskarżonego podnosząc zarzut jej rażącej niewspółmierności podniósł, że oskarżony przyznał, iż nie powrócił do zakładu karnego po upływie udzielonej mu przerwy, wyjaśniając przyczyny tego stanu i współpracując w tym zakresie z organami wymiaru sprawiedliwości celem ustalenia wszystkich

okoliczności niniejszej sprawy. Tymczasem faktu przyznania się oskarżonego do popełnienia zarzuconego mu czynu w świetle oczywistego faktu niepowrócenia przezeń do jednostki penitencjarnej w terminie nie należy przeceniać, a jego wyjaśnienia, w których usiłował wytłumaczyć tego powód nie są przekonujące, o czym była już mowa wyżej.

Trafnie także Sąd Rejonowy ocenił stopień społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu, czego uzasadnienie w pełni zasługuje na aprobatę. Usiłując przekonać do tego, że stopień ten jest niższy aniżeli ocenił to Sąd meriti, skarżący ponownie usprawiedliwia zaniechanie oskarżonego w zakresie dotyczącym choćby próby zalegalizowania przez D. M. jego pobytu na wolności, ale i w tym zakresie argumenty autora apelacji nie przekonują, a to także z uwagi na okoliczności, o których była mowa wyżej.

Obecny stan zdrowia oskarżonego, którego pogorszenie sygnalizuje skarżący, również nie może doprowadzić do złagodzenia kary, podobnie jak i jego sytuacja rodzinna oraz deklarowana w związku z nią chęć pomocy rodzinie. Zauważyć należy, że okoliczności te, dla poprawy których udzielono mu i przedłużono przerwę w odbywaniu kary, nie powstrzymały go przed popełnieniem przypisanego mu czynu, a także od postępowania skutkującego odwołaniem przerwy w karze. Trudno zatem obecnie Sądowi poszukiwać w niej wytłumaczenia dla złagodzenia orzeczonej wobec oskarżonego kary.

Co zaś się tyczy opinii sądowo-psychiatrycznej, to choć z tej wynika, że oskarżony ma dyskretnie obniżoną zdolność poznawczą, to jednak był zdolny do rozumienia znaczenia swojego czynu i kierowania swoim postępowaniem (k. 189), a zatem i ta okoliczność nie ma wpływu na ocenę zachowania oskarżonego, a w konsekwencji na rozstrzygnięcie o karze.

Trafnie także Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na uprzednią karalność oskarżonego. Upływ czasu od poprzednich skazań nie jest zaś tak odległy, jak twierdzi skarżący, i okoliczność ta (uprzednia karalność) należy niewątpliwie do obciążających, której pominąć w realiach niniejszej sprawy nie sposób.

Zauważyć należy, że kara musi być odpowiednio dolegliwą, by spełniała swą wychowawczą rolę i w stosunku do oskarżonego, i w zakresie prewencji ogólnospołecznej. Stąd także potrzeba orzeczenia kary pozbawienia wolności (czemu kara łagodniejszego rodzaju nie czyniłaby zadość) i to bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Skoro jednak kara ta, orzeczona przy tym w najniższym ustawowym wymiarze, we właściwy sposób uwzględnia wszystkie okoliczności inkryminowanego zdarzenia związane i z czynem, i z osobą oskarżonego, to nie sposób twierdzić, że rozstrzygnięcie to jest nadmiernie dolegliwe i rażąco surowe w rozumieniu przepisu art. 438 pkt 4 kpk.

Mając na względzie powyższe rozważania, na pełną aprobatę zasługuje orzeczenie Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Jak wynika bowiem z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku orzeczona kara, tak co do jej rodzaju, jak i rozmiaru, stanowi wypadkową wszystkich, a więc zarówno przedmiotowych, jak i podmiotowych okoliczności, charakteryzujących czyn oskarżonego i jego osobę, jest ona zatem w pełni wyważona i respektująca dyrektywy sądowego wymiaru kary.

Zainicjowana wywiedzioną apelacją kontrola instancyjna doprowadziła jednak do zmiany zaskarżonego wyroku, poprzez doprecyzowanie zastosowanych wobec oskarżonego przepisów Kodeksu karnego, a to wobec ich zmiany jaka zaszła pomiędzy datą czynu oraz procedowania przez Sądy obu instancji. Dlatego też Sąd Okręgowy wskazał, w punkcie I. części dyspozytywnej swojego wyroku, że po myśli przepisu art. 4 § 1 kk rozstrzygnięcia wydane w przedmiotowej sprawie oparte są o przepisy Kodeksu karnego obowiązujące do dnia 30 czerwca 2015r., jako korzystniejsze dla oskarżonego (bowiem dawały formalne podstawy do rozważania możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, co w świetle obecnie obowiązujących przepisów, a to z uwagi na uprzednią karalność oskarżonego, nie byłoby w ogóle możliwe).

Tak argumentując Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, jak w punkcie I. części dyspozytywnej swojego rozstrzygnięcia, a w pozostałym zakresie wyrok ten utrzymał w mocy.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu orzeczono na podstawie § 4 i § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Uwzględniając obecną sytuację oskarżonego, w tym jego pobyt w zakładzie karnym, na podstawie art. 624 § 1 kpk Sąd zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, że należności tych nie byłby w stanie uiścić.

.....

SSO Agnieszka Bobrowska SSO Dorota Mazurek del.SSR Jakub Wiliński